

80 nap alatt a Föld körül

ELŐLJÁRÓBAN

Az előadásról

Jules Verne egyik leghíresebb regénye – az előadás alapjául szolgáló – Nyolcvan nap alatt a Föld körül 1873-ban jelent meg Franciaországban. Jogosan merül fel bennünk a kérdés: lehet-e mondanivalója egy ennyire régi történetnek a ma gyerekei számára, lekötheti-e még a figyelmüket? Nos, a Budapest Bábszínház adaptációja azt bizonyítja, hogy igen. A remek színpadra alkalmazásnak hála nyoma sincs a mai gyerekek olvasástechnikájának talán kicsit lassúbb tempónak, ami a regényben tetten érhető. Az előadás: fordulatos, lényegretörő, a kalandok egymásba érnek, ezzel fenntartva a nézők figyelmét, így már akár a kisebb, 6-7 éves gyerekek számára is élvezhető a produkció. A darab segít belekóstolni a világ sokszínűségébe, megmutatja milyen a hűség, a lojalitás, az egymás iránti tisztelet, a bátorság és a tisztesség. Mr. Fogg az igazi, békebeli úriember, olyan karakter, amilyenekre nagyon nagy szükség lenne a mai világban is.

A segédanyagról

Mivel az előadás már akár 1-2. osztályos gyerekeknek is élvezhető, ám a mondanivalóját tekintve bőven lehetne 3-4. osztályban, sőt még a felső tagozat elején is feldolgozni, ezért ismét igyekeztünk a segédanyagba olyan feladatokat, játékokat összegyűjteni, amelyek kis módosítással minden érintett korosztály számára élvezhető, elvégezhető. Szokás szerint nem 2x45 percnyi anyagot gyűjtöttünk össze, hanem annál többet, lehetőséget adva a pedagógus kollégáknak, hogy minél inkább saját csoportjukra szabhassák a foglalkozásokat. Az előadás előtt, előkészítő órán mindenképpen érdemes átismételni, tisztázni a tér és idő fogalmát, hiszen ezek az előadásnak is kulcsfogalmi. Különösen a kisebbeknél érdemes figyelni, hogy ezt ne mulasszuk el. Az utazásra való hangolódást pedig a sok-sok beszélgetős – közösen álmódosító feladat segíti.

Az előadás megtekintése után a szokásosnak mondható alapvető, a színdarabra reflektáló drámajátékok mellett nagy hangsúlyt helytünk a tablóképzésre (ezt természetesen tovább finomíthatjuk, ha lapbookot készítettünk a gyerekekkel.) Itt segítségképp a mellékletben adtunk néhány képet, szöveget, amiket felhasználva már kész tablókat kaphatunk, de biztassuk a nagyobb diákokat, hogy keressenek-kutassanak még az adott országról, legyen minél izgalmasabb, egyedibb a tablójuk. Ehhez a munkához remek hely a könyvtár, de megfelelő felszereltség esetén közösen is kereshetünk az interneten. A cél, hogy minél jobban megismerjék világunk sokszínűségét – erre biztat az előadás is.

SZÍN LAP

Író: Jules Verne
Bábszínepi adaptáció: Gimesi Dóra
Zeneszerző: Pirisi László
Látványtervező: Rofusz Kinga
Animáció: Takács Anikó
Animáció: Felvidéki Miklós
Szcenikai tervező: Lénárt András
Rendező: Kuthy Ágnes
Rendezőasszisztens: Csonka Maresz
Ügyelő: Miklósi Ferenc
Súgó: Aradi Regina Anna

Szereplők

Mr. Fogg: Teszárek Csaba
Auda hercegnő: Kovács Judit
Passepartout: Tatai Zsolt
Fix felügyelő: Hannus Zoltán
Krokodil árus, Polip, Papnő, Kínai szomszédasszony, Madame P.: Bánky Eszter
Mr. Stuart, Rozmár kapitány, Disznó matróz, Proctor ezredes: Beratin Gábor
Antilop hölgy, Indiai kisgyerek, Riporter: Csarkó Bettina
Mr. Ralph, Papnő, Kínai krokodil, Medve kapitány, Indián törzsfőnök: Kemény István
Majom árus, Káli főpapnője, Kínai csaposnő, Japán porondmester: Juhász Ibolya
Rikkancs, Macska állomásfőnök, Kecske árus, Papnő: Ruzs Judit
Macska hölgy, Papnő, Tengeralttjárós hal, Mosómedve kalauz: Kovács Katalin
Őr, Komornyik, Antilop úr, Szezei konzul, Patkány matróz, Lelkés: Szolár Tibor

Az előadás helyszíne: Nagyszínpad

Az előadás megtekintése előtt

1. Holnap, ha hozzád indulok

A gyerekek körben leülnek. Az egyikük elkezdi a játékot: „Holnap, ha hozzád indulok, viszek magammal egy ...” És itt bármilyen tárgyat mondhat, pl.: pulóvert. A következő elismétli a mondatot, és hozzátesz valamit. Pl.: „Holnap, ha hozzád indulok, viszek magammal egy pulóvert és egy iránytűt.” A következő ismét elismétli a teljes mondatot (immár két tárggyal), és hozzáteszi a harmadikat. És így tovább.

Megjegyzés: Fiatalabb gyerekeknél, vagy ha nagy a csoportlétszám, érdemes néhány gyerek után lezárni a kört és újat kezdeni. Remek koncentrációfejlesztő gyakorlat.

2. Tér és idő

a. Találós kérdések

Fejtsétek meg az alábbi találós kérdéseket!

- Éjjel-nappal folyton jár, mégis mindig helyben jár. Mi az?
- Hatvan gyermeke van, minden gyermekétől hatvan unokája. Mi az?
- Láb nélkül jár, kéz nélkül üt. Mi az?
- Amennyit elveszel tőle, annyival több lesz belőle, minél gyorsabban pereg, annyival vagy öregebb. Mi az?
- Vannak hétnevű testvérek, naponként egymás után halnak meg, és egymás után feltámadnak. Mi az?
- Kerek élet fája,
szép tizenkét ága.
Szép tizenkét ágán
ötvenkét virága.
Ötvenkét virágán
négy gyöngy levelecske,
négy gyöngy levelecskén
hét gyöngy erecske.
Mi az?

b. Én és az idő

Üljetek körbe, és egyesével válaszoljatok az alábbi kérdésekre!

- Melyik évszakban születted?
- Melyik a kedvenc évszakod?
- Melyik hónapban születted?
- Tudod-e milyen napon születted?
- Melyik a kedvenc napod?

Ha válaszoltatok, kezdjétek el sétálni a térben, a játékvezető pedig időről időre bekiabál egyet a fenti mondatok közül. Pl.: „Születési hónap!” aztán: „Kedvenc hónap!”. Ti pedig próbáljatok minél hamarabb az adott instrukció szerint csoportokba rendeződni úgy, hogy fennhangon keressétek a veletek egy csoportba tartozókat, aztán egy helyre álltok.

Megjegyzés:

- A születésnap-kérdésnél csinálhatunk külön csoportot azoknak, akik nem tudják, melyik nap jöttek világra.
- Különösen a kisebbek esetében érdemes kevesebb mondattal dolgozni, és így akár szánhatunk arra is időt a felvezető kérdés-körnél, hogy el is meséjék, miért épp az adott évszak, hónap a kedvencük.
- A csoportalkotást játszhatjuk úgy is, hogy stopperórával mérjük az időt: melyik mondatnál, mennyi idő alatt alakult meg az összes csoport.

c. Én és a tér

Ismeritek a mondókát? Ha nem, tanuljátok meg:

Előttem van észak, hátam mögött dél, balra a nap nyugszik, jobbról pedig kél.

A tanítótok segítségével határozzátok meg, merre kell fordulnotok az osztályban, hogy igaz legyen a mondóka. Utána kezdjétek el sétálni a teremben, amikor a játékvezető jelez, álljatok meg. A játékvezető (az indító) kijelöl valakit és utasítást ad neki úgy, hogy ha azt helyesen követi, elérjen a hozzá legközelebb álló gyerekhez. Pl: Lépj hármat nyugat felé, aztán egyet észak felé. Akit elér, annak ő adja a következő utasítást, ő maga pedig leül vagy leguggol, és így tovább. Az utolsó gyereket az indítója az első gyerekhez küldi, így érhet körbe a kör. Csak égtájakat és lépésszámokat lehet mondani utasításként!

d. Utazunk!*

A tanár kijelöl egy helyet a teremben, az lesz az a település, ahol éppen tartózkodtok, és megállapítjuk a mondóka segítségével, hogy merre vannak az égtájak. Ha azt képzeljük, hogy a terem Magyarország, akkor ki, hova utazna legszívesebben Magyarországon belül? Északra, délre, keletre, nyugatra? Melyik országrészre, melyik településre? Álljatok be gyorsan a teremnek arra a részére ahol a kijelölt ponthoz (azaz ahol épp vagytok) képest a vágyott országrész van. Ha mindenki beállt, ellenőrizzük, mindenki jó helyen van-e.

Variációk:

- Mindenki álljon a kedvenc magyarországi települése helyére, ahol már járt.
- Mindenki álljon arra a helyre, ahol a nagyszülei laknak!
- „Tágítsuk” a lehetőségeket: a terem ne csak Magyarországot, hanem Európát jelképezze, és aszerint álljunk be kedvenc országunk helyére, ahol már jártunk, vagy ahova vágyunk elmenni.

Megjegyzés: Mindenképpen nagyobb gyerekekkel játsszuk, és velük is érdemes előtte átnézni egy térképet, vagy a falra kiakasztani egyet, hogy végig szem előtt legyen.

Általános iskolai atlasz letölthető: https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL78ATL_teljes.pdf

*Körömi Gábor drámapedagógus játékötlete alapján.

3. Járművek

a. Találd ki!

Alakítsatok csoportokat, és minden csoport húzzon egy képet (1.sz. melléklet). Játsszátok el a többieknek a képen látható közlekedési eszközt úgy, hogy hangot nem adhattok ki. A többieknek ki kell találni, mit húztatok.

b. Átszállás

Minden csoportból valaki mutassa meg az egész osztálynak a húzott képet, aztán álljatok a képekkel sorrendbe:

- a leglassabb járműtől a leggyorsabbig,
- a legkörnyezetbarátabbtól a legkörnyezetszennyezőbbig.

c. Beszélgessünk!

Válaszoljatok a kérdésekre!

- Melyik járművön ültél már a képeken láthatók közül?
- Van olyan, amelyiken még nem ültél, de szívesen kipróbálnád?
- Mivel jársz iskolába?

d. Tervező

Csoportonként tervezetek egy-egy saját magatok által kitalált járművet, ha kész, meséljétek el a többieknek szóban: Hol, hogyan halad? Mi hajtja? Mennyire környezetbarát? Milyen sebességgel tud menni? Hányan férnek el rajta/benne? stb.

Használjátok a fantáziátokat, legyen minél különlegesebb a ti járművetek!

Az előadás megtekintése után

1. Játék a képekkel

a. Hangjáték

Idézzünk fel néhány képet az előadásról (2. sz. melléklet)!

Nézzétek meg a képeket, és próbáljatok visszaemlékezni, mi történhetett abban a jelenetben.

Próbáljatok meg „hangaláfestést” csinálni hozzá! (Pl. egy zsúfolt piac, ahol az árusok kínálják a portékájukat, a vevők alkudni próbálnak, csörög a pénz stb.)

b. Távirat

Válasszatok ki egy képet a fentiek közül, és – mintha ti lennétek Passepartout – írjatok egy rövid, lényegretörő táviratot az anyukátoknak a képen látható eseményről.

2. A főhősünk, Mr. Fogg

a. Milyen ő?

Válasszatok ki az alábbi felsorolásból, hogy milyen tulajdonságok igazak Mr. Fogg-ra! Minden tulajdonságra hozzatok egy-egy példát az előadás alapján!

- pontos
- hiszékeny
- rendszerető
- faragatlan
- udvarias
- modortalan
- gyáva
- bátor
- nagylelkű

b. Vajon mit tenne?

A fenti tulajdonságok alapján képzeljétek el, és vitassátok meg vajon mit tenne Mr Fogg, ha

- egy nap Passepartout nem tudná időben felszolgálni neki a teát, mert kificamította a lábát?
- ha a szomszédja vasárnap kora reggel hosszan kalapálna?
- ha Auda hercegnő olyan fajta, drága, különleges teát adna neki a születésnapjára, amit egyáltalán nem szeret?

Ha van kedvetek, párokban játsszátok is el a jeleneteket!

3. Napirend

„Reggel 7:15 Mr. Fogg felkel. 7:17. Szervírozom a teát. 7:20 Szervírozom a reggelit. 2 db lágytojás, 6 percig főzve, 2 szelet sajt, 2 szelet kenyér, a szeletek vastagsága 2 centiméter.” – Mr. Fogg napirendje elég szigorú. A ti napirendetek milyen? Mindenki válasszon ki egy hétköznapot, és írjátok meg az aznapi napirendeteket! Mikor kell kelnetek? Mit szoktatok reggelizni? Hány órátok van az iskolában? Van aznap különórátok? Hány órára értek haza? stb.

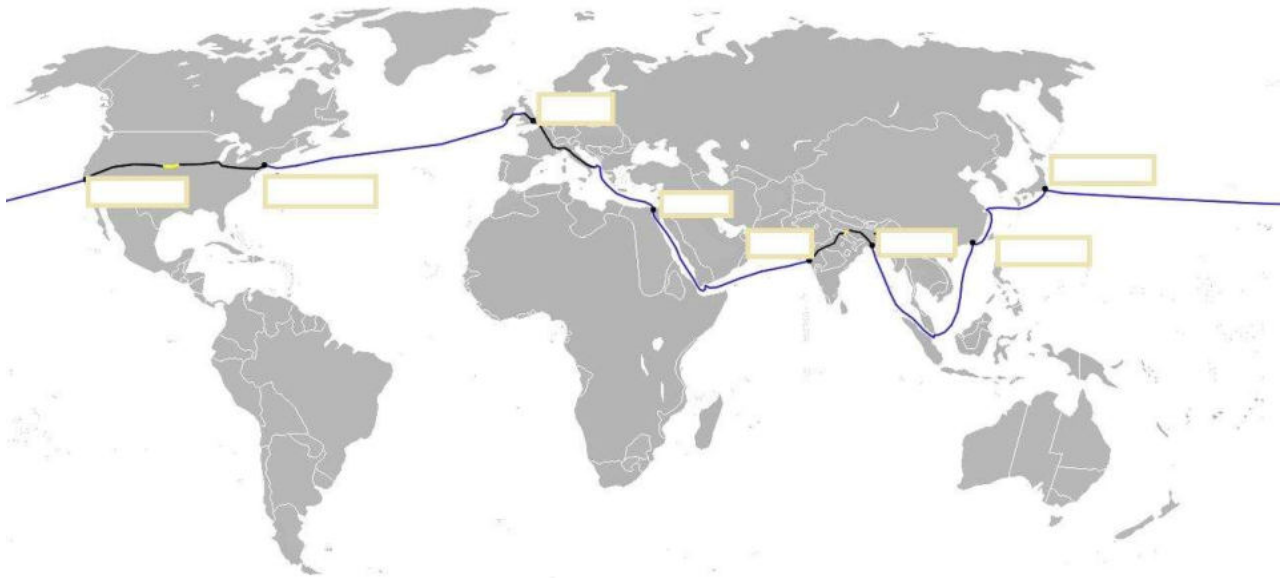
Megjegyzés: Kisebбекnél az is elég, ha az eseményeket fel tudják sorolni pontos időpont meghatározása nélkül.

4. Útra kelünk

a. Merre járt, Mr. Fogg?

Emlékeztek még, Mr. Fogg és Passepartout útvonalának főbb pontjaira? Írjátok be a térképre a megjelölt városok neveit!

Ha magatoktól nem tudjátok a választ, a térkép segít!

Forrás:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyolcvan_nap_alatt_a_F%C3%B6ld_k%C3%B6r%C3%BCl_\(reg%C3%A9ny\)#/media/F%C3%A1jl:Around_the_World_in_Eighty_Days_map.png](https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyolcvan_nap_alatt_a_F%C3%B6ld_k%C3%B6r%C3%BCl_(reg%C3%A9ny)#/media/F%C3%A1jl:Around_the_World_in_Eighty_Days_map.png)

b. Útitablók

A színdarabban Fogg 6 különböző országban történt kalandjait láthattátok. Készítsetek minden országhoz egy-egy tablót, ehhez segítségképp a 4. számú mellékletben találtok fotókat, címszavakat a színdarabából, és fotókat, képzeletbeli étlapmenüket, zászlókat a valóságból. Vágjátok ki és csoportosítsátok országok szerint, majd ragasszátok fel külön-külön egy lapra, és ha van kedvetek, írjatok vagy rajzoljatok néhány információt, érdekességet a tablóra az adott országról. (Pl.: érdekes népszokások, viseletek, pénznem államforma stb.) Ehhez kutathattok a könyvtárban vagy felnőtt segítségével az interneten.

5. Vitaklub

Ki melyik állítással ért egyet az alábbiak közül? Ki miért indulna el szívesen egy ilyen hosszú, kockázatos útra: a biztonságot nyújtó vagyonért, az izgalmas, megismételhetetlen kalandokért vagy az igazi, mély, tartós emberi kapcsolatokért, családért?

Álljatok csoportokba a véleményetek szerint és érveljétek, próbáljátok meggyőzni a többieket. Ha valaki véleményt változtat a beszélgetés hatására, átülhet a másik csapatba.

A mondatok:

- Mr. Foggnak azért volt érdemes elindulnia a világ körüli útjára, mert végül megnyerte a fogadást és nagyon sok pénzt nyert, még gazdagabb lett.
- Mr. Foggnak azért volt érdemes elindulnia a világ körüli útra, mert nagyon sok izgalmas országot látott, rengeteg kalandban vehetett részt, és megmutathatta mennyire bátor szívű.
- Mr. Foggnak azért volt érdemes elindulnia a világ körüli útra, mert a korábban magányos agglegény igaz barátot szerzett Passepartout és igaz szerelmet, feleséget Auda hercegnő személyében.

6. Kitekintő

Keressétek ki a címlapról az előadás dramaturgjának és a látványtervezőjének a nevét. Az alábbi könyvcímek közül melyik az, amelyiknek mindkettő szerzői? Ha magatoktól nem tudjátok a választ, nézzetek utána az iskolai könyvtárban vagy felnőtt segítségével az interneten!

- A macskaherceg kilencedik élete
- Csomótündér
- A kék madár
- Otthon

Az előadás dramaturgja: _____

Az előadás látványtervezője: _____

A közös könyvük címe: _____

Megoldások

Az előadás megtekintése előtt

2.a.

- Óra
- Óra, percek, másodpercek
- Falióra
- Idő
- A hét napjai
- Év, hónapok, hetek, napok

Források:

BAJZÁTH Mária: Mi a legerősebb a világon? 400 találós kérdés és talányos mesék a világ minden tájáról, ill. Maros Krisztina, Kolibri, Budapest, 2017.

<https://mesemondo.blog/> gyűjtése innen: IMRE Zsuzsanna, PÉTER Kinga: Miért kacag a patak? 1700 találós kérdés, Csengőkert, 2016.

3.b.

- gyalog-kerékpár-ló-hajó-busz-motor-vonat-autó-repülő
- gyalog-kerékpár-ló-vonat-motor-hajó-busz-autó-repülő

Az előadás megtekintése után

1.

(bankrablás)

(vonatút)

(piac)

(rítus)

(kocsma)

(vihar)

(indiánok)

(a megérkezés öröme)

2.a.

- pontos (Pl.: sosem késik a klubból.)
- rendszerető (Pl. szigorú, állandó napirendje van.)
- udvarias (Pl..bemutatkozik a párbaj előtt.)
- bátor (Pl. élete kockáztatásával megmenti a hercegnőt.)
- nagylelkű (Pl. a gyerekeknek meghagyja az elefántját, és nem fogadja elérte a pénzt sem.)

4.a

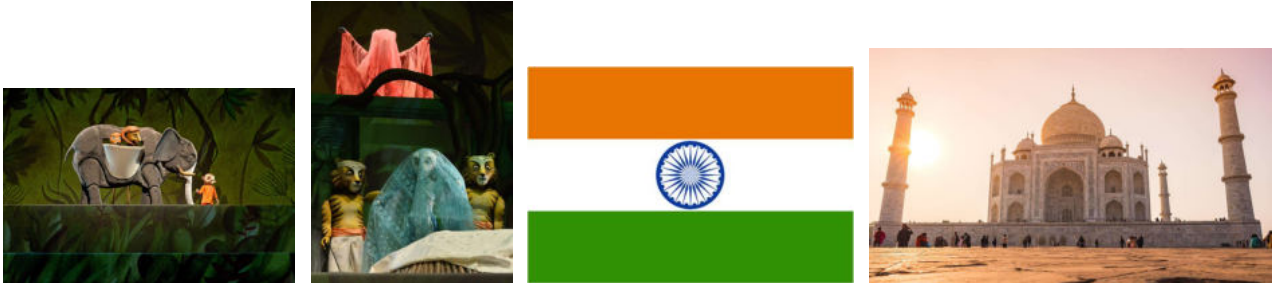

Bombay ma: Mumbai
 Calcutta ma: Kolkata
 néven ismert.

4.b

(A képek forrása: Budapest Bábszínház és <https://pixabay.com/hu/>)

India:

- Csicseriborsós curry
- Tikka masala csirke
- Tandoori csirke

Nem készült el a sín végig , Harci elefánt, Kegyetlen hagyomány, Auda hercegnő megmentése

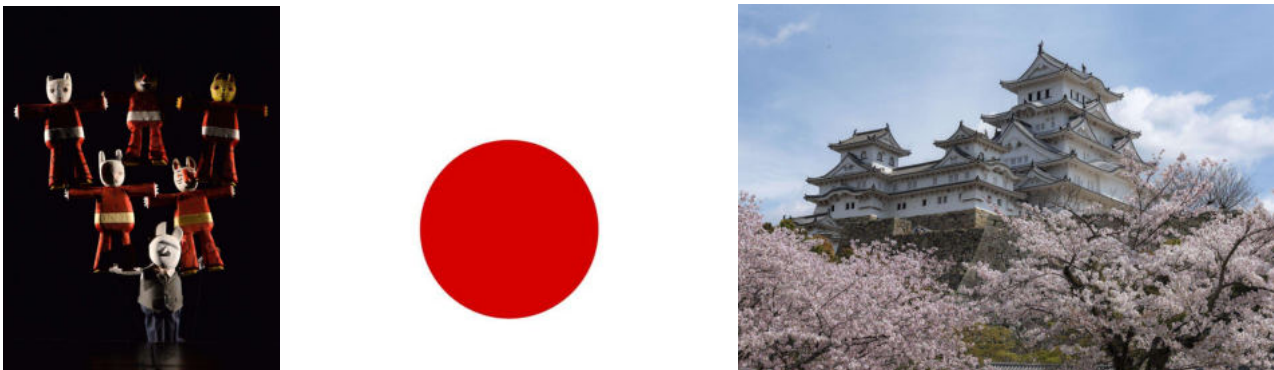
Kína:

- Pekingi kacsa
- Édes-savanyú csirke
- Szerencsesüti

Kocsma, Nem találják meg Auda hercegnő bácsikáját, Fix leitatja Passepartout

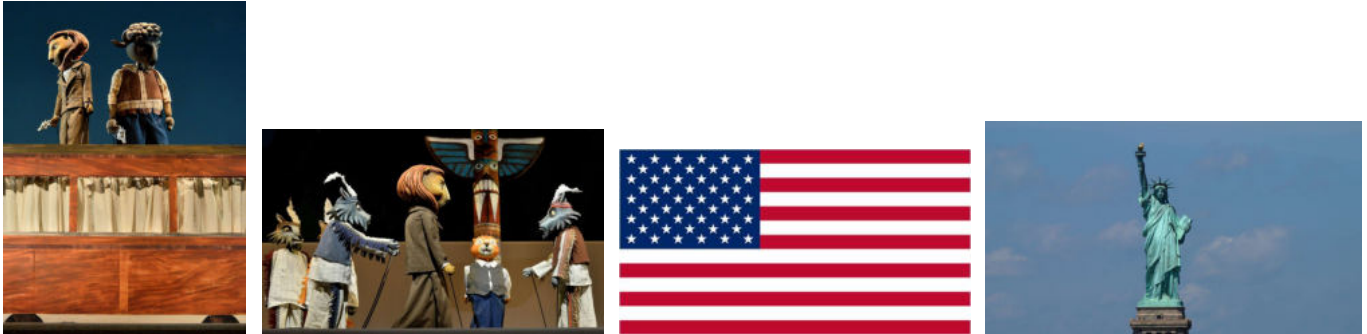
Japán:

- Szusi
- Miso leves
- Ramen

Passepartout cirkuszi munkát vállal

Amerika:

- Hamburger
- Hot-dog
- Coleslaw saláta

Fogg párbajra hívja Proctort, Indiánok támadása, A kártyajáték életet ment

Anglia:

Bankrablás, Útnak indulni, Börtön, Lánykérés, Megnyerni a fogadást

- Húsos pite
- Skót tojás
- Sajttorta

Egyiptom:

- Falafel
- Töltött szőlőlevél
- Padlizsán mazsolás rizzsel

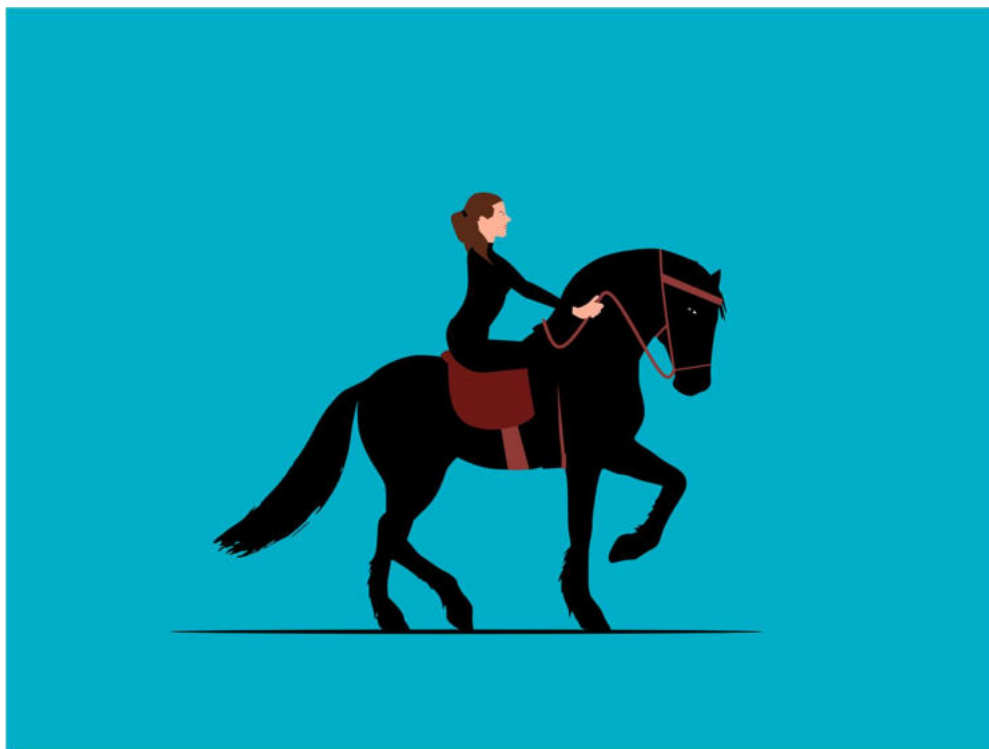
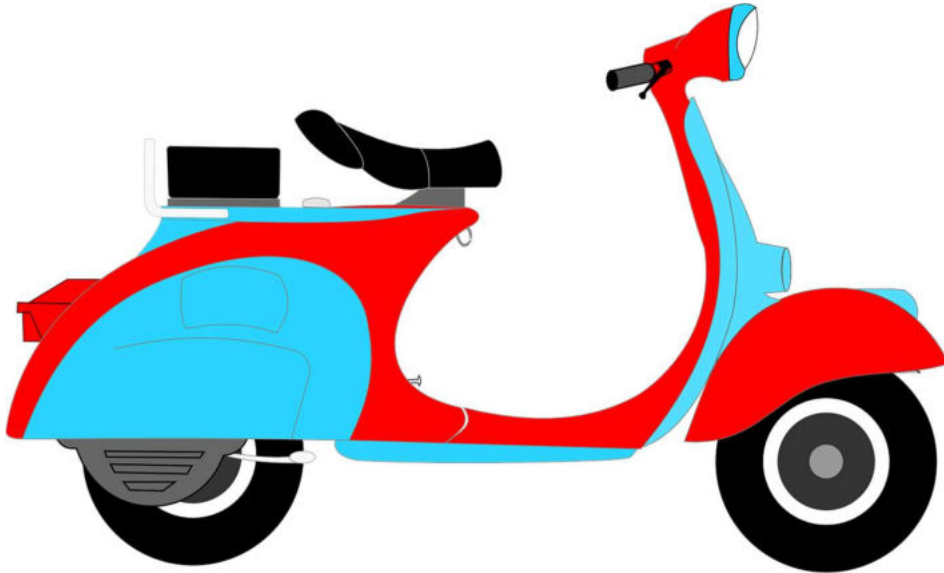
Alku a piacon, Fix és Passepartout első találkozása

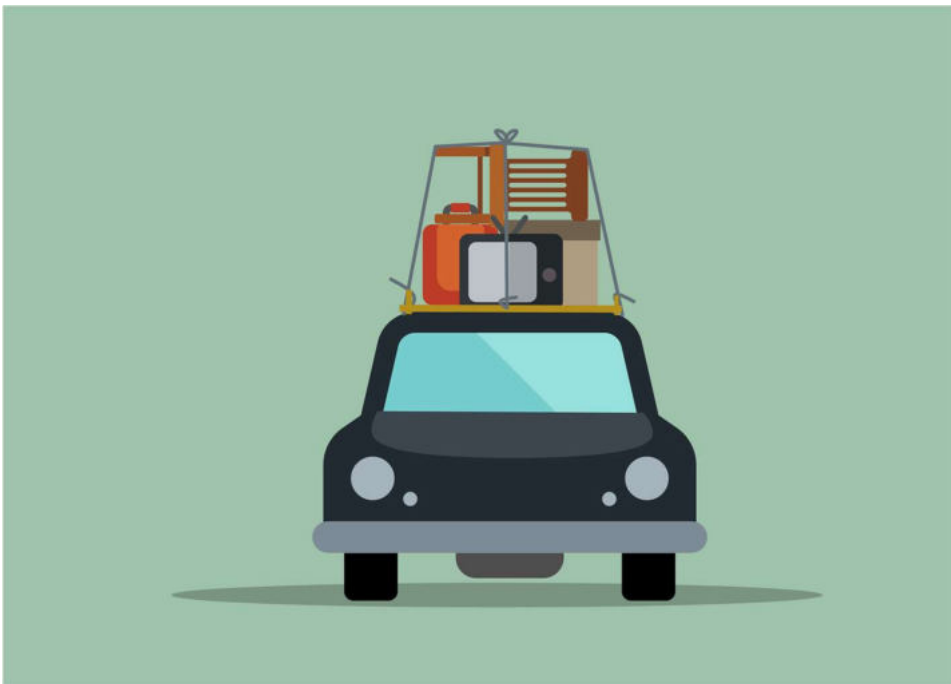
6.

Az előadás dramaturgja: Gimesi Dóra
Az előadás látványtervezője: Rofusz Kinga
A közös könyvük címe: A kék madár

1. sz melléklet

(A képek forrása: <https://pixabay.com/hu/>)

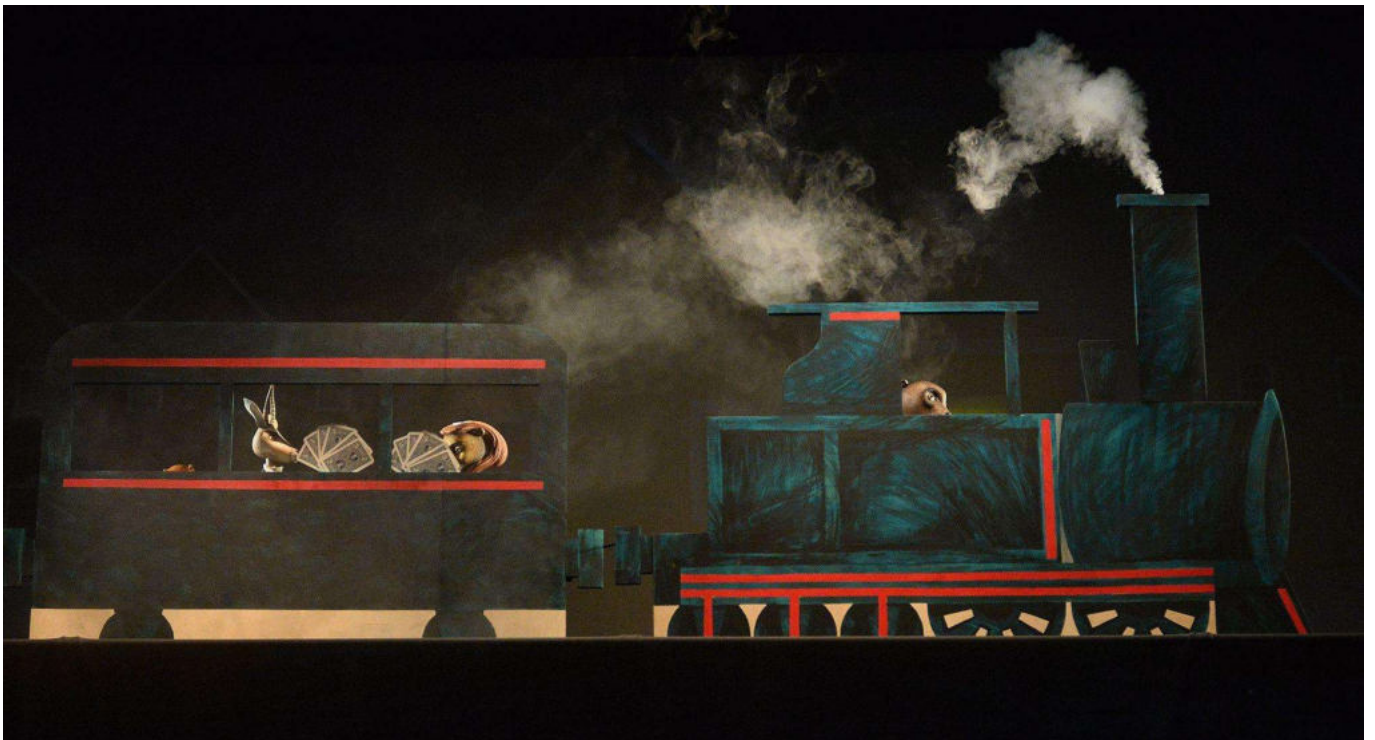

2. sz melléklet

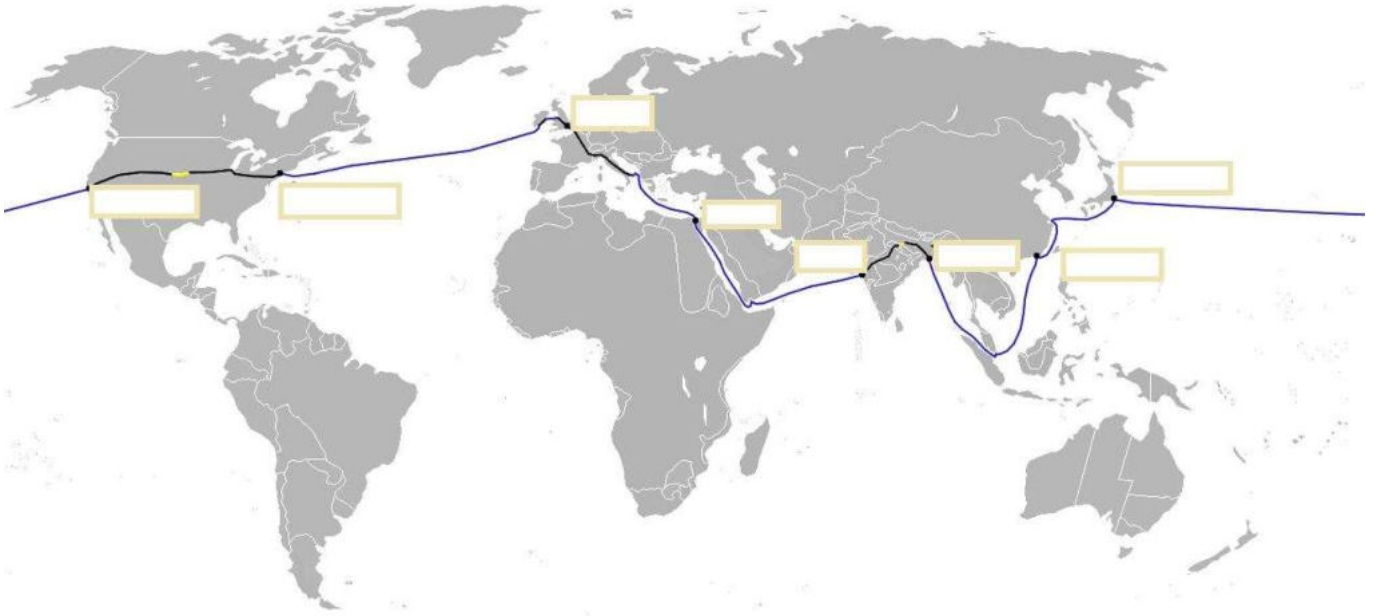

3. sz melléklet

4. sz melléklet

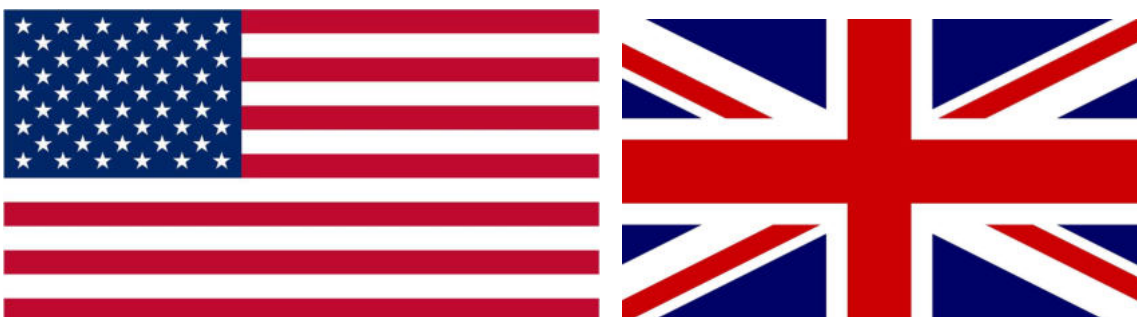

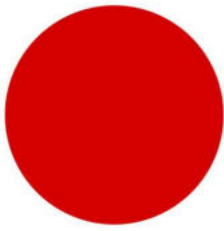

<ul style="list-style-type: none"> • Pekingi kacsa • Édes-savanyú csirke • Szerencsesüti 	<ul style="list-style-type: none"> • Falafel • Töltött szőlőlevél • Padlizsán mazsolás rizzsel 	<ul style="list-style-type: none"> • Hamburger • Hot-dog • Coleslaw saláta
<ul style="list-style-type: none"> • Csicseriborsós curry • Tikka masala csirke • Tandoori csirke 	<ul style="list-style-type: none"> • Húsos pite • Skót tojás • Sajttorta 	<ul style="list-style-type: none"> • Szusi • Miso leves • Ramen

Harci elefánt	Fogg párbajra hívja Proctort	A kártyajáték életet ment	Megnyerni a fogadást	Bankrablás	Alku a piacon
Passepartout cirkuszi munkát vállal	Auda hercegnő megmentése	Útnak indulni	Kocsma	Lánykérés	Fix és Passepartout első találkozása
Nem találják meg Auda hercegnő bácsikáját	Indiánok támadása	Kegyetlen hagyomány	Börtön	Fix leitatja Passepartout	Nem készült el a sín végig

TARTALOM

Előjáróban	2
Színlap	3
Az előadás megtekintése előtt	4
Holnap, ha hozzád indulok	4
Találós kérdések	4
Én és az idő	4
Én és a tér	5
Utazunk	5
Járművek	6
Találd ki!	6
Átszállás	6
Beszélgessünk!	6
Tervező	6
Az előadás megtekintése után	6
Játék a képekkel	6
Hangjáték	6
Távirat	9
A főhősünk, Mr. Fogg	9
Milyen ő?	9
Vajon mit tenne?	10
Napirend	10
Útra kelünk	10
Merre járt, Mr. Fogg?	10
Útitabló	11

Vitaklub	11
Kitekintő	11
Megoldások	12
1. sz. melléklet	17
2. sz. melléklet	21
3. sz. melléklet	25
4. sz. melléklet	26
Tartalom	35